

Burgers in actie

Impressie deelcongres 'Meer burgers en minder overheid'

Fotografie: Hoge Noorden

Actievoerende burgers schudden op 7 juni schouwburg 'de Harmonie' in Leeuwarden op. Zij vielen het deelcongres 'Meer burgers en minder overheid' binnen onder het scanderen van leuzen als 'Zit er nog een burger in de burgemeester?' en 'Niet de kloof, maar de relatie!'. Dit deelcongres werd georganiseerd door *In actie met burgers!*, deelproject van het Actieprogramma Lokaal Bestuur.

Duurzame participatie

Na deze prikkelende opening ging dagvoorzitter Jan Tromp (redacteur de Volkskrant) in gesprek met de Nationale ombudsman, Alex Brenninkmeijer. 'Burgers zijn op het eerste gezicht cynisch over de overheid, maar dieper kijkend, is de relatie tussen burgers en bestuur best goed', aldus Brenninkmeijer. 'Burgers willen bij het openbaar bestuur betrokken worden. Het is zaak dat gemeenten in deze relatie investeren.' De ombudsman pleit hierbij voor duurzaamheid van participatie. Het is nu nog vaak te instrumenteel. 'Organiseer het goed, neem burgers mee in het proces. Dan accepteren zij ook negatieve beslissingen. Als maar redelijk, transparant en met respect is gehandeld.' Op de constatering dat in onze representatieve democratie steeds meer elementen van directe democratie gevlochten worden, antwoordde Brenninkmeijer dat bestuurders dit nodig hebben om de vier jaar in te kunnen kleuren. 'Besturen is te complex, je redt het misschien een half jaar tot een jaar met alleen het kiezersmandaat.'

De Gelukkige burger

Aan tafel zaten ook Johannes Warnars en John Voskens, initiatiefnemers van de 'de Gelukkige Burger', burgerbeweging in aanbouw. Zij willen gesprekspartner zijn voor burgers én bestuur en de dialoog aanzwengelen. De Gelukkige Burger onderzoekt welke aangrijpingspunten er zijn om de gescheiden werelden bij elkaar te brengen. De sleutel zit volgens de Gelukkige Burger in de ontmoeting. Deze is nu vaak toevallig en op tegenspraak gericht. Het is aan het gemeentebestuur mensen uit te nodigen en de ontmoeting te faciliteren. 'Er wordt vaak niet goed geluisterd en vrij veel voorgekookt. Dit zorgt voor wantrouwen. Het gaat burgers niet om gelijk te krijgen, maar om gehoord te worden', aldus Voskens. Warnars lichtte toe dat ook van burgers een constructieve houding verwacht mag worden: 'Bespreek samen aan tafel oplossingsvarianten, in plaats van 'tegen' te kiezen. Tegenspraak is verspilde energie.'

Burgers aan het stuur in Hellendoorn

Burgemeester Hans van Overbeeke sprak een column uit over het sterke 'naberschap' (naberschap) in de gemeente Hellendoorn. Maar ook in Twente verandert de wereld en wordt de wederkerigheid merkbaar minder. Zaken worden geïnstitutionaliseerd en geprofessionaliseerd. De slonzige houding van zowel burger als lokale overheid, was de aanleiding voor het project 'Hellendoorn in Actie'. Het bleek een platform voor initiatieven en dialoog. Het werd duidelijk dat de gemeente moest veranderen. De gemeente moest 'de kunst van het faciliteren' en 'aansluiten bij wat er is' in de vingers krijgen; ook wel 'overheidsparticipatie' genoemd. Van Overbeeke: 'Overheidsparticipatie speelt in op de dynamiek van een gefragmenteerde samenleving. Daardoor komt een potentieel aan kennis en creativiteit beschikbaar. Trends en signalen uit de samenleving zijn eerder zichtbaar.' Volgens Van Overbeeke levert dit innovatieve oplossingen op en meer begrip over en weer. De winst en inzichten van 'Hellendoorn in Actie' hebben een vervolg gekregen in de Lerende Gemeenschap, een samenwerkingsverband van gemeente en circa 25 mensen die afkomstig zijn uit bedrijven, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties. De komende twee jaar richt de Lerende Gemeenschap zich op het thema 'Maatschappelijk betrokken ondernemen'. Al met al vergt deze manier van werken een gedragsverandering van bestuur, medewerkers, instellingen, burgers en ondernemers. Van Overbeeke is optimistisch: 'Kun je het dromen, dan kun je het doen.'

'Naar Buiten'

Tijdens het deelcongres werd de publicatie 'Naar buiten' gepresenteerd, een spoorboekje burgerparticipatie voor raad en college. Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer en burgemeester Van Overbeeke ontvingen de eerste exemplaren uit handen van projectleider Valérie de Ridder. Alle burgemeesters, colleges en gemeenteraden krijgen het boekje toegestuurd.

Meer informatie

- [Naar buiten – spoorboekje burgerparticipatie voor raad en college](#)
- ['We gooien het de inspraak in'](#) (Nationale Ombudsman, 2009)
- www.hellendoornactie.nl
- [Column burgemeester Hans van Overbeeke \(deelcongres 'Meer burgers en minder overheid', VNG Jaarcongres 2010\)](#)
- [Beschouwing 'Hellendoorn in actie, met de burgers aan het stuur' \(mei 2010\)](#)